

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Кривобок А.С., викладачка кафедри ТНОП та Д Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, м. Біла Церква, loneliness891@gmail.com

Сьогодні суспільство прагне до активнішої реалізації компетентнісної освітньої парадигми. Тому одним із пріоритетних завдань сучасної освіти вважається вдосконалення стану розвитку навчально-методичної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Вагомого значення набуває потреба вивчення й аналізу сучасного стану розвитку методичної компетентності викладачів загальнотехнічних і спеціальних дисциплін та майстрів виробничого навчання, оскільки тенденція розвитку методичної компетентності, прагнення до інновацій у рамках викладання навчальних предметів (професій) явно потребує оновлення [2].

Професійно-педагогічна компетентність є складною багаторівневою стійкою структурою його психічних рис, що формується внаслідок інтеграції досвіду, теоретичних знань, практичних умінь, значущих для педагога особистісних якостей і має окреслені суттєві ознаки (мобільність, гнучкість і критичність мислення).

Якість педагогічної професійної діяльності значною мірою залежить від постійного розвитку професійної компетентності педагога. У зв'язку з цим сучасне суспільство вимагає змінити характер неперервної педагогічної освіти, зорієнтувати зміст і методи на формування умінь оперувати інформацією, володіти комп'ютерними технологіями, мислити професійно-прагматично, формувати новий тип інтелекту, мислення, відношення до педагогічної професії [6].

Формування професійної компетентності педагога передбачає організацію освіти педагогів, яка могла б забезпечити їхнє постійне професійне зростання упродовж усього періоду активної педагогічної діяльності, що в сучасній науковій літературі відповідає поняттю «неперервна педагогічна освіта».

Професійна компетентність педагога визначається через її основні показники: підготовленість до навчальної та науково-методичної діяльності, особиста педагогічна майстерність, інноваційність мислення, професійні прогностичні уміння. Професійна компетентність педагога складається із науково-професійної, методичної, соціально-психологічної, диференціально-психологічної, рефлексивної, наддисциплінарної («ключової», «базової») компетентностей [1].

На основі аналізу науково-педагогічної літератури складову професійної компетентності педагога - методичну компетентність - визначено як:

- володіння різними методами навчання, знання дидактичних методів, прийомів та вміння застосовувати їх у процесі навчання, знання психологічних механізмів засвоєння знань і умінь;
- інтегровану сукупність знань, умінь, навичок, компетенцій педагога, що актуалізується в процесі його професійної діяльності, у межах якої проявляється система методичних знань, умінь, навичок, здібностей і особистих вольових якостей;
- багатокomпонентну систему, яка включає практичний досвід у галузі методики, готовність та спроможність ефективно розв'язувати стандартні та проблемні задачі, здатність до творчої самореалізації і постійного самовдосконалення;
- властивість особистості педагога, яка ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення занять за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь з окремих розділів тем курсу, окремих етапів навчання і досвіду їх застосування;
- засвоєння педагогом нових методичних і педагогічних ідей, освітніх підходів (компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного) і технологій (активних, інтерактивних, розвивальних та ін.);
- володіння інноваційними формами, методами і способами організації освітнього процесу [2].

Система неперервної освіти в сучасному розумінні має орієнтуватися на

цілісний розвиток людини як особистості, як суб'єкта діяльності і спілкування протягом усього її життя, на підвищення можливостей її трудової та соціальної адаптації. Вона має за мету розвиток здібностей кожної людини, її прагнень і можливостей самотворення, різнобічного саморозвитку [3].

Неперервна освіта має орієнтуватися на випереджене розв'язання проблем розвитку суспільства, науки, виробництва, культури, інших сфер соціальної практики. Вона припускає наступність і багатоваріантність загальної та професійної освіти, основу яких становлять фундаменталізація освіти, посилення уваги до її методологічної складової. Крім знань, умінь і навичок, у зміст неперервної освіти входять саме процес і досвід їх одержання та практичного застосування, шляхи і способи самостійного пошуку і відкриття [5].

Підвищення кваліфікації педагога – це передусім і головним чином процес його поступового зростання як особистості і як професіонала, процес, який забезпечує якісне формування професійної компетентності, яка в свою чергу, реалізується під час його практичної діяльності [4].

Список використаних джерел

1. Толочко С.В. Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : Монографія. К.: Вид-во НПУ ім.. П.Д.Драгоманова, 2019. 376 с.
2. Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.
3. Неперервна освіта. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Неперервна_освіта
4. Дудар З., Ревенчук І. Проблеми і перспективи післядипломної освіти в Україні. Вища школа. 2009. №5.- С.111-118.
5. Уліщенко А. Екзистенціальна спрямованість як умова якісних змін у системі освіти. Шлях освіти. 2009. №2.С.7-10.